

Hana Kubátová

KDE LÍŠKY DÁVAJÚ DOBRÚ NOC

Kresťanský nacionalizmus
a holokaust na Slovensku

PRÍLOHA K AUDIOKNIHE

Alexander Mach na východnom Slovensku, 1. December 1940.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Slovenský národný archív, fond STK, fotografia č. 05884.

ÚVOD

Návšteva ministra Alexandra Macha v Šarišsko-zemplínskej župe, 1. december 1940.

Ministerstvo vnútra
Slovenskej republiky, Slovenský
národný archív, fond STK,
fotografia č. 05884.

*Machovi pri oslovovaní
obyvateľstva pomáhali rôzni
aktéri na miestnej úrovni
vrátane kňazov.
1. december 1940.
Ministerstvo vnútra
Slovenskej republiky, Slovenský
národný archív, fond STK,
fotografia č. 05900.*

1. kapitola: CENTRUM

*Jozef Tiso a Ferdinand
Durčanský s Adolfom
Hitlerom v Berlíne,
13. marec 1939.*

Oddelenie umenia, grafiky
a fotografií Miriam
a Ira D. Wallach
- obrazová zbierka,
New York Public Library.
Digitálne zbierky New York
Public Library.

Vzostup slovenskej metropoly

*Ulica Vysoká v Bratislave
s nacistickými
a slovenskými vlajkami
pri prípravách na voľby
do Snemu Slovenskej
krajiny, december 1938.*

Pamätné múzeum
holokaustu
v Spojených štátoch,
s dovoľením Martin Luther
King Memorial Library.

Posúvanie a upevňovanie hraníc

Členovia Hlinkovej gardy v Bratislave, 25. november/12. december 1939. Gardisti zohrávali kľúčovú úlohu pri realizácii protižidovských opatrení na Slovensku. Pamätné múzeum holokaustu v Spojených štátoch, pôvodný majiteľ: Ehud Nahir, fotografia č. 2000.458.1.

2. kapitola: PERIFÉRIA

Dedinčania na ulici, august 1939. V ich životoch sa odráža prostá každodennosť periférie, neraz označovanej za zaostalú. Fotoarchív Jad Vašem, Jeruzalem, FA300/26.

Postavenie východného Slovenska v národnej predstavivosti

*Rómski hudobníci vystupujúci
na dožinkovej slávnosti v Prešove,
25. august 1940.*

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky,
Slovenský národný archív, fond STK,
fotografia č. 04350.

Zabudnutý svet

*Obyvatelia Hanušoviec
nad Toplou sa zhromažďujú,
aby privítali prezidenta
Jozefa Tisa, pravdepodobne
v roku 1943.*

Pamätné múzeum holokaustu
v Spojených štátoch,
pôvodný majiteľ: Anna Hanzová,
fotografia č. 75411.

Z albumu nemeckého vojaka: rómska žena zo Slovenska v tradičnom ľudovom kroji s dieťaťom.

Fotoarchív Jad Vašem, Jeruzalem, fotografia č. 5087/15.

3. kapitola: PRIKÁZANIE

Slovenský národný socializmus v politickej praxi

Protizidovské opatrenia v Vranove nad Topľou, 15. apríl 1941.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Slovenský národný archív, fond STK, fotografia č. 08048.

Židia so svojimi osobnými vecami krátko pred deportáciou. Medzi zhromaždenými vidieť žandárov aj gardistov, ktorý dohliadajú na priebeh udalosti, 1942.
Fotoarchív Jad Vašem, Jeruzalem, fotografia č. 1585/99.

Deportácie Židov prebiehali verejne, pred očami širokej verejnosti, 1942.
Fotoarchív Jad Vašem, Jeruzalem, fotografia č. 1585/140.

4. kapitola: DOPYT

Židia so Šariško-zemplínskej župy so žltou páskou. Regionálne nariadenie predchádzalo zavedeniu podobného opatrenia na celoštátnej úrovni, marec/apríl 1941.
Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Slovenský národný archív, fond STK, fotografia č. 08047.

5. kapitola: PROGRES

Prezident Tiso na návšteve pracovného útvaru v Hanušoviciach nad Topľou, 6. júl 1942.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Slovenský národný archív, fond STK, fotografia č. 18443.

Otvorenie železničného tunela Pod Petičom, ktorý z veľkej časti postavili miestni Rómovia, 6. júl 1942.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Slovenský národný archív, fond STK, fotografia č. 18444.

Obraz zaostalosti

**Nová železničná trať Prešov - Strážske,
25. / 8. august 1943.**

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky,
Slovenský národný archív, fond STK,
fotografia č. 21543.

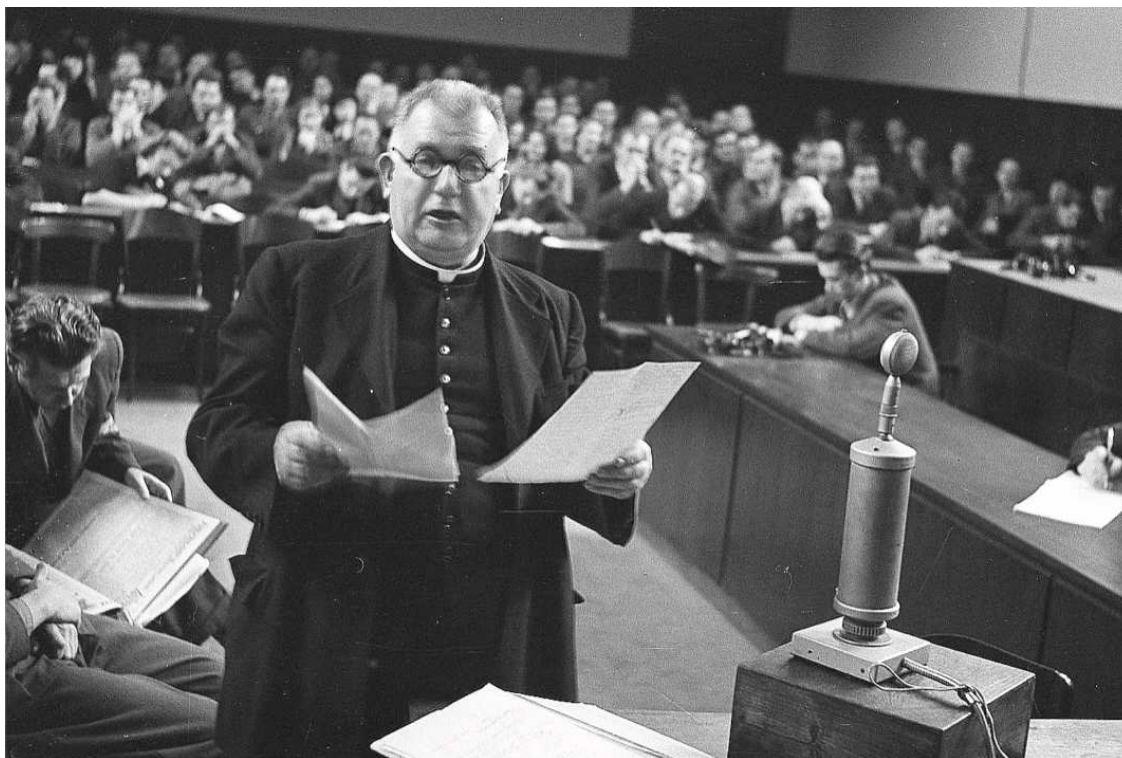
Nútená práca sa využívala nielen pri strategických projektoch režimu, ale aj pri bežných činnostiach, ako napríklad odpratávanie snehu. 1939.

Pamätné múzeum holokaustu v Spojených štátoch, pôvodný majiteľ: Itzhack Platzner, fotografia č. 65210.

6. kapitola: KOLAPS

Námestie Andreja Hlinku v Banskej Bystrici, tri dni po obsadení mesta nacistami. Prezident Jozef Tiso dekoruje nemeckých vojakov vyznamenaniami za potlačenie Slovenského národného povstania, 30. októbra 1944.
Sovfoto/Universal Images Group cez Getty Images.

Fotografia zo súdneho procesu s Jozefom Tisom, 18. marec 1947.
Tlačová agentúra Slovenskej republiky.

Preplnená súdna sieň Národného súdu, 18. marec 1947.
Tlačová agentúra Slovenskej republiky.

Kniha vyšla v marci 2025 vo vydavateľstve Oxford University Press pod názvom *Christian Nationalism, Nation-Building and the Making of the Holocaust in Slovakia*

Fotografia na obálke: Jozef Teslík: Oslavy II. celoštátneho nástupu Hlinkovej mládeže v Bratislave – účastníci podujatia zhromaždení pred manifestáciou na Firnšnáli, dnešnom Námestí slobody, 1943. Slovenský národný archív, fond STK.

Autorka: © Hana Kubátová, 2024

Preklad: Tomáš Mrva

Jazyková a zodpovedná redakcia: Monika Kompaníková

Jazyková korektúra: Zuzana Kasáková

Grafická úprava: Ondrej Ivánek

Tlač: Finidr s. r. o.

Vydal: © N Press, s.r.o., v roku 2025 ako svoju 148. publikáciu

Vydanie prvé

N Press, s.r.o.

Jarošova 1

831 01 Bratislava

www.dennikn.sk

www.obchod.dennikn.sk

knihy@dennikn.sk

ISBN 978-80-8230-328-8